

Kas darys įtaką akcijų rinkai?

Praėjusiais metais finansų rinka pasižymėjo padidėjusiu nestabilumu ir ryškiais svyravimais. Regis, smarkesni vertybinių popierių (VP) rinkos svyravimai tampa norma.

Audrius Dziukevičius, Darius Simanavičius,
klubo "Pinigų srautas" analitikas

Paskutinius 2007 metų mėnesius Lietuvos vertybinių popierių rinka gyveno netikrumo ir nežinomybės nuotaikomis, kurias sukėlė antrarūšių paskolų rinkos krizė JAV. Nėgana to, ją taip pat aktyviai veikė ekonomikos perkaitimą signalizuojantys požymiai.

Iš dviejų skirtingų pusių neigiamai veikiama, Lietuvos vertybinių popierių rinka sukėlė stambių užsienio institucinių investuotojų nerimą, todėl jie laikinai buvo atitraukę ir stebėjo padėtį iš saugaus atstumo.

Finansinėse rinkose tyrantis netikrumas ir toliau išliks didesnių šios rinkos svyravimų priežastimi, bet tikėtina, kad svyravimų amplitudė laikui bėgant slops.

„Baimė atskleisti informaciją gali stabdyti žingsnius į "First North" rinką.“

VP paklausa Lietuvoje toliau didės

Nepaisant Lietuvoje įsigalėjusių vartojimo kultūros tradicijų, stipriai didėja domėjimasis ilgalaikiu taupymu ir investavimu.

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvoje veikė 32 investiciniai fondai ir viena investicinė kintamojo kapitalo bendrovė. Jų bendrai valdomas turtas sudarė beveik 1,3 mlrd. Lt, t.y. beveik trečdaliu daugiau nei 2006-ųjų pabaigoje. Iš jų 325 mln. Lt buvo investuota Lietuvoje, per pirmus tris praėjusių metų ketvirčius ši suma padidėjo daugiau kaip 40 proc., arba 95 mln. Lt.

Tikėtina, kad investicinių paslaugų populiarumas didės ne mažesniais tempais nei pernai ir investuotų lėšų dalis Lietuvos vertybinių popierių rinkoje išliks panaši, tad didėjanti paklausa darys teigiamą poveikį Lietuvos akcijų rinkai.

Naujokai

Šiais metais Vilniaus vertybinių popierių biržoje keletas bendrovių numato skelbti pirminį viešąjį akcijų pasiūlymą (angl. "Initial Public Offering", IPO). Tai didžiausia šalies žemės ūkio investicijų bendrovė AB "Agrovaldymo" grupė ir koncerno "MG Baltic" valdoma žiniasklaidos kompanija "MG Baltic Media".

Vis didėjantis įmonių noras kotiruotis vertybinių popierių biržoje didina vertybinių popierių pasirinkimą, kita vertus, tai skatina užsienio investicijas.

Alternatyva

Praėjusiais metais Vilniaus vertybinių popierių biržoje startavo alternatyvioji rinka "First North". Tai reguliuojamosios rinkos, kurioje gali kotiruotis bet kokio dydžio bendrovės, kurioms taikomi mažesni reikalavimai nei įstatymais reguliuojamoje rinkoje, alternatyva. Ši rinka jau veikia Švedijoje, Islandijoje, Danijoje, Suomijoje.

Vienintelis reikalavimas bendrovei, norinčiai kotiruotis alternatyviojoje vertybinių popierių rinkoje, – būti akcine bendrove ir turėti ne mažesnę kaip 150 tūkst. Lt įstatinį kapitalą. Dalyvavimas tokioje rinkoje akcinei bendrovei leis sąlyginai nedidelėmis sąnaudomis gauti panašią naudą kaip ir esant įtrauktai į reguliuojamos rinkos biržos sąrašus – atsirastų galimybė pritraukti kapitalo plėtrai, bendrovė taps matoma ir patikimesnė partnerių, kreditorių ir klientų akyse. Baimė atskleisti informaciją gali šiek tiek stabdyti kompanijų žingsnius į "First North" rinką, bet keletui kompanijų sėkmingai tai padarius galima tikėtis pagyvėjimo. Prognozuojama, kad į šią rinką įžengs gana nemažos įmonės, tarp klientų ir partnerių turinčios patikimos bendrovės vardą ir numatiusios plėtros galimybių.

Nors finansų makleriai gana skeptiškai vertina tokios rinkos atsiradimą ir abejoja, ar čia vyks aktyvi prekyba dėl to, kad įmonės apie save privalės atskleisti daugiau informacijos, čia kotiruojamų įmonių akcijos turėtų būti gana patrauklios dėl galimai didesnio pelningumo. Žinoma, nereikėtų pamiršti, jog šių įmonių akcijos bus daug rizikingesnės.

Paveiks rinkimai

Priešingai nei Lietuvos politinės permainos, didžiųjų valstybių, tokių kaip JAV ir Rusija, vadovų rinkimai turi labai daug įtakos valstybių ekonomikai, įmonių veiklai. Investuotojams, investuojantiems į šių ir aplinkinių valstybių vertybinių popierių rinkas, tai dar vienas galvosūkis: kokios įtakos turės šie galimi vadovų pasikeitimai verslo aplinkai?

Pastaraisiais metais ypač dideliu ekonomikos augimu pasižymėjusi Rusija gyvena laukimo nuotaikomis. Jeigu Rusijoje įtaką išlaikys Vladimiras Putinas, tuomet turėtų išsilaikyti spartus ekonomikos augimas bei jau investuotojams gerai pažįstami politikų remiami ekonomikos sektoriai.

Kitas labai svarbus įvykis – prezidento rinkimai JAV. Žinoma, JAV, priešingai nei Rusija, investuotojams labiau prognozuojama, todėl kažkokių esminių pokyčių laukti nevertėtų. Bet jeigu dar vienai kadencijai nebus perrinktas George'as W. Bushas, tuomet turėtų šiek tiek pasikeisti valstybės politika. G. W. Bushas palaiko agresyvią karinę politiką, nukreiptą prieš pasaulio "priešus" Artimuosiuose Rytuose, bet dėl to sulaukia gana didelio visuomenės pasipriešinimo. Labiausiai tikėtina, kad bus išrinktas tas kandidatas, kuris prieštarauja G. W. Busho politikai, todėl jei ir nebus nutraukti kariniai veiksmai Artimuosiuose Rytuose, bent jau jie turėtų apimti.

O tai reiškia, kad įmonės, kurios gamina ir tiekia prekes bei paslaugas (karių drabužiai, ginklai, maistas ir pan.) karinėms struktūroms, sulauks mažiau užsakymų. ■

„Blogiausių scenarijų gali tapti JAV ekonomikos recesija.“

